

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Kulturbyrån, U3

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Kulturchef
Jan-Ole Lönnblad

Justerat
Omedelbart

Nr 24

Förslag till grunder för läroplan för grundläggande utbildning i scenkonst.

ÅLR 2022/5531

86 U3

Beslut

Konstaterades att en arbetsgrupp har utarbetat en rapport inkluderande ett förslag till grunder för en läroplan för grundläggande utbildning i scenkonst vid Åland musikinstitut. Frågan ingår i regeringens handlingsprogram för perioden 2020 - 2023. Även Ålands kulturdelegation har föreslagit att en grundläggande utbildning i scenkonst skulle startas.

Direktionen för Ålands musikinstitut har yttrat sig över den aktuella rapporten.

Landskapsregeringen beslöt föra rapporten till utbildningsbyrån för fortsatt beredning, bland annat bör en genomgång av de föreslagna läroplansgrunderna göras. En tidsplan för åtgärder såsom anskaffande av undervisningslokal, anställning av personal och intagning av nya studerande bör också uppgöras innan landskapsregeringen tar slutlig ställning till den föreslagna utbildningen.

Samtidigt beslöts att den kommitté som har utarbetat förslaget befrias från sitt uppdrag (ÅLR 2022/5057).

Hänvisning: ÅLR 2011/218

Bilaga 1, U322E18, Rapport
Bilaga 2, U322E18, Yttrande

Rapport

**Förslag till grunder för läroplan för grundläggande utbildning i
scenkonst**

07.06 2022

Rapport; Förslag till grunder för läroplan för grundläggande utbildning i scenkonst

Kommitténs uppgift har varit att:

1. Ta fram en läroplan för en teaterskola
2. Utredda till vem den skall rikta sig
3. Utredda omfattning av verksamheten
4. Framställa en kostnadsberäkning
5. Planera för ett startdatum

Mandatperiod bestämdes till den 4.3-24.6 2022

Uppdraget inkluderar även en konsekvensbedömning om följderna av att undervisningen läggs under ÅMI

Till kommittens ordförande utsågs Björn Blomqvist och till medlemmar Maria Antman, Arn-Henrik Blomqvist och Johan Karrento. Till sekreterare för kommittén utsågs Petronella Wester.

Kommittén har sammanträtt 8 gånger. Kommittén har genomfört studiebesök till Breidablick ungdomsgård, Finström.

Kommittén lämnar härmed sitt betänkande till landskapsregeringen.

Mariehamn den 7 juni 2022

Björn Blomqvist, ordförande

Petronella Wester, sekreterare

Arn-Henrik Blomqvist

Johan Karrento

Maria Antman

Innehåll

Rapport; Förslag på grunder för läroplan för grundläggande utbildning i teater	1
Inledning och bakgrund	3
Kommittens medlemmar	3
Rapportens upplägg och innehåll	3
Verksamhetside, värdegrund och lärmiljö samt arbetssätt.....	4
Arbetssätt.....	4
Målgrupp.....	5
Antagning	5
Undervisningens uppbyggnad och studiernas omfattning	5
Allmänna mål:.....	5
Studiehelheterna	5
Utvärdering och bedömning	7
Upstart	7
Personal/ekonomi	7
Samarbeten	7
Konsekvenser av att undervisningen inkluderas i Ålands musikinstituts nuvarande verksamhet.....	8

Inledning och bakgrund

Frågan om behoven av och förutsättningarna för en kontinuerlig teaterutbildning för unga aktualiserades redan år 2009. Scenkonstpedagog Grete Sneltvedt gavs i uppdrag att göra inventeringen som överlämnades till Ålands kulturdelegation den 28 oktober 2009. Inventeringens resultat visar på att det finns ett behov för en kontinuerlig undervisning som täcker hela Åland och som i likhet med Ålands musikinstitut är en form av grundläggande undervisning.

I det reviderade kulturpolitiska programmet som Ålands landskapsregering antog 2013 beskrivs Ålands musikinstituts framgångsrika verksamhet med inriktning på barn och unga, det konstateras att undervisningen i hög grad bidrar till de studerandes konstnärliga, intellektuella och sociala mognad. På samma sätt önskar landskapsregeringen satsa på en mera organiserad utbildning som ska utgöra grund för ett ökat kunnande inom scenkonsten, varför en sakkunniggrupp tillsätts att närmare dra upp ramarna för förverkligandet av utbildningen. Rapporten presenterades 2015.

I regeringsprogrammet från 2019 kan man läsa följande. Ålands musikinstitut har potential som takorganisation för flera konst- former. Ålands musikinstituts möjligheter att i närtid ordna distansutbildningar och konserter ska ses över. Landskapsregeringen tillsätter en kommitté som i dialog med tredje sektorn utarbetar en plan för musikinstitutets möjliga utveckling. Denna rapport är en utveckling av den rapport som presenterades 2015.

Rapportens upplägg och innehåll

Rapporten utgörs av kommitténs förslag till läroplansgrunder för en grundläggande utbildning inom scenkonst på Åland.

Förslaget utgår från finländska utbildningsstyrelsens fastställda grunder för läroplan för den grundläggande konstundervisningen, allmän lärokurs från år 2005. I denna stipuleras bl.a. om utbildningens värdegrund, allmänna mål, lärmiljö samt undervisningens uppbyggnad och studiernas

omfattning och bedömning. Kommittén anser att detaljplaneringen av läroplanens innehåll skall uppdras de lärare som anställs att genomföra undervisningen.

Kommittén föreslår att utbildningsanordnare för utbildningen är Ålands musikinstitut, som upprätthålls av landskapet och står under landskapsregeringens överinseende. Kommitténs uppdrag är formulerat utgående från en sådan lösning och för att synergieffekterna är tydliga i det att vinster kan uppnås genom gemensam administration samt antagningsystem.

Ytterligare en motivering är att verksamheterna under musikinstitutet kan befrukta varandra. Nuvarande landskapslag (1995:80) om Ålands musikinstitut medger dock inte möjligheten att anta nya utbildningsprogram utan måste följaktligen revideras om utbildningen permanentas.

Krav på behörighet för lärare inom scenkonst bör definieras i reglementet för Ålands musikinstitut. Kommittén framhåller vikten av att anställda lärare inom teaterkonst har utbildning i teater och eventuellt drama på högskolenivå samt gedigen arbetslivserfarenhet.

Verksamhetside, värdegrund och lärmiljö samt arbetsätt

Den grundläggande utbildningen i scenkonst grundar sig på barnkonventionens artikel 31 "Rätt till lek, vila, fritid och kultur" som bl.a. säkrar barns rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Utbildningens syfte är att skapa förutsättningar för barn och ungdomar att utöva sitt konstintresse samt att ge en grund för fortsatta studier.

Målsättningen är att utbildningen ska vara tillgänglig för alla. Utbildningens värdegrund bygger på allas rätt till lika behandling oberoende av kön, etnicitet och religion m.m. Målet med den grundläggande scenkonstutbildningen är att den ska ge eleven en stabil grund och tillräckliga kunskaper för att kunna söka sig till fortsatta studier inom scenkonst. Elevens förmåga att lyssna och samarbeta utvecklas samtidigt som utbildningen skapar förutsättningar för ett livslångt konstintresse. Scenkonstutbildningen ska varamålinriktad och kontinuerlig och ges fortskridande från nivå till nivå inom scenkonstens olika områden. Undervisningen är riktad till barn och unga och kan ske både inom och utanför ordinarie skoltid.

Utbildningens kvalitet säkras via en läroplan.

Scenkonstundervisning ska erbjudas eleven i tidig ålder och bedrivs med behöriga lärare i en lärmiljö som kännetecknas av ett öppet och positivt klimat. I lärmiljön bör ingå lokaler, arbetsredskap och materiel som erbjuder trygghet i såväl fysiskt och psykiskt som socialt avseende och som gör det möjligt att genomföra studierna i enlighet med grunderna för läroplanen.

Arbetsätt

Undervisningen bygger på delaktighet och interaktivt lärande samt utvärdering av den egna verksamheten. Praktiska övningar samt teori varvas under utbildningen. Utbildningens innehåll anpassas till elevens ålder och mognad. Erhållna kunskaper och färdigheter återkopplas genom arbetsdemonstrationer..

Möjlighet att förlägga (utlokalisera) vissa delar av undervisningen till skärgårdskommunerna

uppmuntras genom att till exempel erbjuda intensivkurser. Även andra undervisningsmetoder kan göra undervisningen tillgänglig såsom distansundervisning.

Målgrupp

Den primära målgruppen för utbildningen är barn och ungdomar på grundskole- och gymnasienivå, undantag kan efter prövning beviljas enligt överenskommelse med Ålands musikinstituts rektor och skolans respektive lärare. Eleverna indelas i lämpliga grupper som beaktar ålder och mognad.

Kommitten anser att en lämplig gruppstorlek är 10-15 elever. Undantag kan medges efter utredning och beslutas av huvudläraren i samråd med rektor.

Det totala antalet elever som kan antas till scenkonstutbildningens samtliga stadier parallellt är beroende på antalet anställda lärare. Med utgångspunkt i förslaget om att anställa två lärare i enlighet med 1,70 årsverken rör det sig om mellan 100 och 150 elever.

Antagning

Antagning till teaterutbildningen sker enligt intresse och/eller på basis av antagningsförfarande som beslutas av Ålands musikinstituts direktion.

Undervisningens uppbyggnad och studiernas omfattning

Allmänna mål:

Eleven lär sig att:

- uttrycka sig med teaterns medel
- återge och spegla livet i form av berättelser
- fungera i grupp
- med teaterns metoder påverka gruppens konstnärliga process
- skilja på olika former av scenkonst samt olika genrer

Undervisningen inom scenkonst på grundläggande nivå utgörs av studiehelheter och omfattar totalt 500 timmar lärarledd undervisning, som beräkningsgrund används 45 minuters lektion. Utöver det tillkommer timmar för scenframställning. Utbildningen indelas i 4 stadier utgående från elevernas ålder och mognad.

Stadie 1 omfattar elever i grundskolans årskurs 3-4 (9-10 år)

Stadie 2 omfattar elever i grundskolans årskurs 5-6 (11-12 år)

Stadie 3 omfattar elever i grundskolans årskurs 7-9 (13-15 år)

Stadie 4 omfattar elever i gymnasialstadiet (16-19,20 år)

Studiehelheterna

Under de olika stadiernas studiehelheter bekantar sig eleverna med grunderna i scenkonst och olika teaterformer. Tonvikten ligger på träning av interaktionsförmågan, gruppbaseade teateraktiviteter samt uppövning av uttrycks- och iakttagelseförmågan genom teater- och rollekar. Undervisningen syftar till att ge tillräckligt goda grunder för fortsatta studier inom scenkonsten.

Eleven bekantar sig med olika delområden av scenkonsten: skådespelararbete, dramaturgi, regi, kostym och mask, scenografi samt ljus- och ljudsign. Eleven får scenvana och mångsidig

erfarenhet av den arbetsprocess som ligger bakom en teaterföreställning

Eleven får vägledning i att diskutera och bedöma sitt eget och andras arbete genom konstruktiv utvärdering. Till studierna hör att bekanta sig med scenkonsten och dess verksamhet. Kommittén understryker vikten av att ta del av varierande teaterföreställningar både på och utanför Åland.

Stadie 1, elever i grundskolans årskurs 3-4

Det första stadiet genomförs med teaterundervisning med fokus på teaterövningar där regelstyrd lek, samarbete, respekt och initiativförmåga står i centrum.

Målet är att eleverna efter genomförda studierskall ha fått konkret erfarenhet och kunskap om hur en berättelse kan gestalts på scenen.

Stadie 2, elever i grundskolans årskurs 5-6 Undervisningen genomförs i grupp. Fokus ligger på att stärka elevernas förmåga att samarbeta och kommunicera i grupp. Målet är att eleverna efter genomförda studier ska ha erhållit en generell insyn i och kunskap om scenkonstens grunder. Eleverna ska genom improvisation och teaterövningar iscensätta berättelser.

Stadie 3, elever i grundskolans årskurs 7-9

Det tredje stadiets undervisning byggs på med temastudier. Målet är att eleverna efter genomförda studier ska ha en fördjupad kunskap i scenkonstens grunder. De ska lära sig att analysera texter och kunna tillämpa innehåll i arbetet läggs fokus på skådespelarens relation till texten.

Eleverna får bekanta sig med några av teaterns byggstenar; dramaturgi, regi, scenografi, kostym, ljud och ljus samt mask.

Stadie 4, elever i gymnasiet årskurs 1-3

I ämnesrelaterade workshops får eleverna fördjupa sig i olika scenkonstformer och genrer

Målet är att som slutarbete kunna visa erhållna kunskaper i ett sceniskt arbete samt kunna förbereda ett eget konstnärligt arbete.

Utvärdering och bedömning

Kommitten omfattar utbildningsstyrelsens föreskrifter om att eleven kontinuerligt ska få respons på sitt arbete och sina prestationer, huvudsakligen i muntlig form. Till hjälp kan eleven upprätthålla en egen arbetsdagbok samt få återkoppling både i grupp och individuellt. Eleven erhåller ett intyg efter slutförda studier.

Uppstart, personal, ekonomi och samarbeten

Uppstart

För att komma igång med scenkonstutbildningen så fort som möjligt anser kommittén att fortsatt planering av utbildningen bör ske under hösten 2022.

Kommitténs förslag är att landskapsregeringen budgeterar för utbildningen enligt följande:

Personal/ekonomi

Personalkostnad : Lärarresurs, 1,70 årsverken, motsvarande 110000 €/år.

Driftskostnader: Administration ca 0,3 årsverken ca 10 000 €/år, hyra 30 000 €/år städning, material och inventarier ca 35 000 €/år, fortbildningsanslag och marknadsföring m.m ca 5 000 €/år. Totalt 190 000 € Samtliga summor är schematiska.

Intäkter: Motsvarande nuvarande terminsavgift för studerande på ÅMI är 190 €/elev och termin. Det innebär ett inkomstspann mellan 38 000 €-57000 €/år.

Samarbeten

Kommitten konstaterar att den grundläggande utbildningen i scenkonst inte behöver ersätta den undervisning som sker inom ramen för nuvarande föreningsverksamhet. Kommitten framhåller dock vikt av att all undervisning sker utgående från en läroplan och med för ändamålet utbildad personal. Samarbeten kring lokaler och dräkter/förråd samt annan rekvisita och utrustning uppmuntras.

Kommitten ser gärna att resurser kopplade till scenkonstutbildningen utgör ett kompetenscentrum för hela Åland.

Det är naturligt att upprätthålla samarbete med skolor med motsvarande grundutbildning inom scenkonst både på och utanför Åland.

Konsekvenser av att undervisningen inkluderas i Ålands musikinstituts nuvarande verksamhet

Lokaler. Planen är att utlokalisera verksamhet utanför Mariehamns stad då inga lämpliga lokaler finns tillgängliga i staden. På det sättet decentraliserar man Ålands musikinstitut.

Samordning av elevantagning, bedömning och administration. En gemensam elevantagning gör det lättare för sökande att vända sig till en instans. Ålands musikinstitut erbjuder ett färdigt uppbyggt ekonomisystem för elevdebiteringar, löneutbetalningar, antagning m.m. Det garanterar också rättssäkerheten och tryggar likabehandlingen.

Revidering av lag och reglemente för Ålands musikinstitut. Som en följd av att scenkonstutbildningen föreslås ske inom ramen för Ålands musikinstitut behöver lagen om Ålands musikinstitut samt reglementet revideras. Kommitten föreslår att skolans namn ändras så att det motsvarar skolans nya verksamhetsområden

ÅLANDS MUSIKINSTITUT

DIREKTIONSMÖTESPROTOKOLL

Nummer

Sammanträdesdatum

5

10.8 2022

Ordförande

Anna Holmström

Protokollförare

Björn Blomqvist

Närvarande:

Frånvarande:

Anna Holmström, ordförande
Björn Blomqvist, sekreterare
Leif Karlsson
Pipsa Juslin on-line
Fredrik Häggblom
Patrik Komorowski, lärarrepresentant

Ärende

§ 38

Mötets öppnande

Ordförande hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat kl. 16.30

§ 39

Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes

§ 40

Protokolljustering

Fredrik Häggblom valdes till protokolljusterare.

Nr 41

Beslut om anlitande av dataskyddsbud

Förslag: Föreslås att Adeline Gripenberg anlitas som dataskyddsbud fr.o.m 1.8 2022 tillsvidare.

Beslut: Förslaget godkändes

ÅLANDS MUSIKINSTITUT

DIREKTIONSMÖTESPROTOKOLL

Nummer

Sammanträdesdatum

5

10.8 2022

Nr 42

Bildande av scenkonstskola

Förslag: Direktionen beslutar att föreslå att en scenkonstskola startas inom Ålands musikinstituts verksamhet i enlighet med rapporten från kommittén för en scenkonstskola. (se bilaga) Starten skall ske så att personal anställs i början av 2023 med uppdrag att förbereda för starten av undervisningen hösten 2023.

Beslut: Direktionen har tagit del av rapporten och förslaget godkändes.

Nr 43

Timplanen 2022-2023

Förslag: Direktionen godkänner timplanen för 2022-2023 se bilaga

Beslut: Förslaget återremitterades

Nr 44

Budgetförslag 2023

Budgetförslaget för budgetår 2023 diskuterades inför budgetmöte den 15.8.

Beslut: Beslut om förslaget till Budget 2023 tas vid inkommande möte den 15.8.

Nr 45

Till kännedom

Ekonomirapport utfall per den 7.8 2022 se bilaga

-rektor presenterade budgetrapporten och konstaterade att budgeten är i balans.

Nr 46

Övriga ärenden

Förslag till kommande möten: 15.8, 19.9, 31.10, 28.11, 12.12. Samtliga måndagar kl 16.00

Beslut: Förslaget godkändes.

Nr 47

Mötets avslutande

Ordförande tackade de närvarande och avslutade mötet kl 17.12

Mariehamn den 15.8 2022

Anna Holmström, ordförande

Björn Blomqvist, sekreterare

Justerat Fredrik Häggblom

Justerat 15.8 2022